

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogusław Cudowski

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku [...] Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPDZ
"O." z/s

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

z udziałem zainteresowanych: C. Spółki z o.o. - Ośrodka Profilaktyki i Rehabilitacji
NZOZ i B. K.

o podstawę wymiaru składek,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 czerwca 2017 r.,

zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 18 marca 2016 r., sygn. akt III AUa .../14,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 19 maja 2015 r., Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego z 16 września 2014 r., w części dotyczącej wyłączenia zainteresowanej B. K. z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako pracownika wnioskodawcy za okresy wymienione w zaskarżonej decyzji i w tym zakresie postępowanie umorzył oraz zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 31 lipca 2006 r. wyłączył przychód

osiągnięty z tytułu umów o dzieło zawartych z „C.” Sp. z o.o. - Ośrodek Profilaktyki i Rehabilitacji, a koszty procesu przed Sądem pierwszej instancji wzajemnie zniósł.

Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem doręczono stronie pozwanej w dniu 3 września 2015 r. Organ rentowy w dniu 22 października 2015 r. złożył skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. W skardze kasacyjnej oznaczono wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 1.016,85 zł.

Postanowieniem z 18 marca 2016 r., Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną organu rentowego jako niedopuszczalną. Sąd ten wskazał, że przedmiot odwołania stanowiła decyzja organu rentowego ustalająca wyłącznie podstawę wymiaru składek przy zastosowaniu zasady określonej w art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm., dalej jako ustawa systemowa), a nie podleganie zainteresowanej ubezpieczeniom społecznym. W spornym okresie zainteresowana podlegała tym ubezpieczeniom z tytułu pracowniczego zatrudnienia, a zastosowanie skutku z art. 8 ust. 2a ustawy systemowej wiązało się jedynie z podwyższeniem podstawy wymiaru składek należnych od pracodawcy, a w konsekwencji ich wysokości.

Na to postanowienie pełnomocnik organu rentowego złożył zażalenie, zarzucając:

1. Naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, iż sprawy zainicjowane odwołaniem od decyzji opartej na wyżej wymienionym przepisie, w których określa się podstawy wymiaru składek na poszczególne ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne mają charakter spraw, w których przedmiotem sporu jest tylko i wyłącznie kwestia wysokości składek należnych od danego płatnika składek, podczas gdy prawidłowa wykładnia wyżej wymienionej regulacji prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż sprawa taka jest sprawą o objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, a ustalenie w decyzji wysokości podstawy wymiaru składek jest jedynie wtórnym i następczym zabiegiem prawnym umożliwiającym wyrażenie uznania, iż dla danej osoby ubezpieczonej umowa cywilnoprawna nie stanowi tytułu do ubezpieczenia, a

prawidłowym tytułem ubezpieczeniowym jest umowa o pracę;

2. Naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398² § 1 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie i niezasadne przyjęcie, że skarga kasacyjna od wyroku Sądu Apelacyjnego III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 maja 2015 r., rozstrzygającego sprawę zainicjowaną odwołaniem od decyzji opartej na przepisie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, w której organ rentowy określił wobec zainteresowanej B. K. podstawy wymiaru składek na poszczególne ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek jest sprawą o prawa majątkowe - wysokość składek, w której dopuszczalność skargi kasacyjnej uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości minimum 10.000 zł podczas gdy prawidłowe zastosowanie wyżej wymienionych przepisów prowadzi do wniosku, że przedmiotowa sprawa jest sprawą o objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym, a zatem skarga kasacyjna jest dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

W związku z powyższym skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie organu rentowego jest niezasadne.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że sprawą o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, o której mowa w art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c., jest sprawa, w której spór dotyczy istnienia obowiązku podlegania danej osoby fizycznej ubezpieczeniom społecznym z któregokolwiek tytułu wymienionego w art. 6 ustawy systemowej. Natomiast w sytuacjach, do których odnosi się art. 8 ust. 2a tej ustawy chodzi o jeden, szeroko ujęty pracowniczy tytuł obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym. Z tą regulacją korespondują unormowania zawarte w art. 18 ust. 1a i w art. 20 ust. 1 ustawy, w których nakazano uwzględnianie w postawie wymiaru składek osób w nim wymienionych również przychodu z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy

dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło. Płatnikiem tych składek, w myśl art. 4 pkt 2a ustawy systemowej, jest pracodawca, który jest zobowiązany uwzględniać w podstawie wymiaru składek za swoich pracowników także przychody uzyskiwane przez nich z tytułu umów cywilnoprawnych, o ile pracę w ramach tych umów wykonują w warunkach objętych dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Uregulowanie to nie ustanawia zatem odrębnego tytułu ubezpieczenia, który mógłby stanowić przedmiot sporu przed sądem ubezpieczeń społecznych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2015 r., II UZ 14/15, LEX nr 2051058; z dnia 7 czerwca 2016 r., II UZ 11/16, LEX nr 2056879; z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UZ 32/16, LEX nr 2113370; z dnia 12 stycznia 2017 r., II UZ 68/16, LEX nr 2209114 i powołane w nich orzeczenia).

W konsekwencji powyższego, przyjąć należy, że zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej nie prowadzi do powstania odrębnego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym, a jedynie do zwiększenia podstawy wymiaru należnych składek na ubezpieczenia społeczne. A zatem, w sprawie, w której adresat decyzji organu rentowego wymierzającej, na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej, składki na ubezpieczenia społeczne (stwierdzającej obowiązek zapłaty składek) zaprzecza, że jest płatnikiem składek należnych za ubezpieczonego, spór przedmiotowo dotyczy składek na ubezpieczenia społeczne. Sprawa ta nie należy zatem do spraw wymienionych w art. 398² § 1 zdanie drugie k.p.c., a o dopuszczalności skargi kasacyjnej decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia, którą stanowi kwota dodatkowych składek.

Z tych względów postanowiono jak w sentencji na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.